

فردگرایی و نظم اقتصادی

فریدریش آگوست فون هایک

ترجمه‌ی محسن رنجبر

www.ketab.ir

نشر مرکز

Individualism and Economic Order

Friedrich August Von Hayek

فردگرایی و نظم اقتصادی

فریدریش آگوست فون هایک

ترجمه‌ی محسن رنجبر

ویرایش: تحریریه نشر مرکز

حروف، چینی، نمونه‌خوانی، صفحه‌آرایی، بهشت تولید نشر مرکز

طرح جلد: سعید زاشکائی

نشر مرکز چاپ اول ۱۳۹۴، شماره‌ی نشر ۱۱۴۰، ۱۰۰۰ نسخه، چاپ دوازدهم

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۱۳-۲۵۰-۸

نشر مرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبه‌روی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی ۸

تلفن: ۸۸۷۷۰۳۶۲-۳ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nasir-e-markaz.com

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشر مرکز محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه از جمله: فتوکپی، الکترونیک، ضبط و ذخیره در سیستم‌های یازبایی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است. این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

سرشناسه: هایک، فریدریش آگوست فون، ۱۸۸۹-۱۹۹۲ م. Hayek, Friedrich August von

عنوان و نام پدیدآور: فردگرایی و نظم اقتصادی / فریدریش آگوست فون هایک، ترجمه‌ی محسن رنجبر

مشخصات ظاهری: هشت، ۲۸۸ ص.

یادداشت: Individualism and Economic order، واژه‌نامه، نمایه

موضوع: اقتصاد، فردگرایی

شناسه‌ی افزوده: رنجبر، محسن، ۱۳۶۲-، مترجم

رده‌بندی کنگر: ۱۳۹۲ ف ۲ ف ۱۷۱ HB

رده‌بندی دیویی: ۳۳۰

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۳۷۵۰۹۲۳

فهرست

۱	مقدمه
۳	یک فردگرایی: درست و غلط
۳۵	دو اقتصاد و شناخت
۵۹	سه واقعیت‌های تجربی در علوم اجتماعی
۸۱	چهار استفاده از شناخت در جامعه
۹۷	پنج معنای رقابت
۱۱۲	شش کسب‌وکار «آزاد» و نظم رقابتی
۱۲۵	هفت محاسبه‌ی سوسیالیستی (۱): ماهیت و تاریخچه‌ی مسئله
۱۵۴	هشت محاسبه‌ی سوسیالیستی (۲): وضع کنونی بحث (۱۹۳۵)
۱۸۱	نه محاسبه‌ی سوسیالیستی (۳): «راه‌حل» رقابتی
۲۱۷	ده یک پول اندوخته‌ی کالایی
۲۲۸	یازده اثر ریکاردو
۲۶۳	دوازده وضعیت اقتصادی اتحادیه‌ی بین کشورها
۲۸۱	واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی
۲۸۳	واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی
۲۸۵	نمایه

مقدمه

شاید در آغاز به نظر آید مقالات این کتاب به موضوعات بسیار متنوعی می‌پردازند، اما به گمانم خواننده زود متوجه خواهد شد که بیشتر مقاله‌ها درباره‌ی موضوعاتی است که پیوند تنگاتنگی با هم دارند. با این‌که مقاله‌ها از فلسفه‌ی اخلاق تا روش‌های علوم اجتماعی و از مسائل سیاست اقتصادی تا نظریه‌ی محض اقتصادی را در بر می‌گیرند، در بیشتر آن‌ها به این مسائل به عنوان جنبه‌های مختلفی از یک مسئله‌ی بنیادین واحد پرداخته شده است. پیوند بین مسائل بررسی‌شده را ساده‌تر از همه می‌توان در شش مقاله‌ی نخست دید. با این حال سه مقاله‌ی مربوط به محاسبه‌ی سوسیالیستی را هم که بعد از آن‌ها می‌آید تا اندازه‌ای می‌توان کاربرد همان نظرات در یک موضوع خاص قلمداد کرد اگرچه آن زمان که این سه مقاله را می‌نوشتیم، کاملاً از این زاویه به آن‌ها نگاه نمی‌کردم. تنها سه مقاله‌ی آخر به مسائل نظری یا سیاستی نسبتاً متفاوتی می‌پردازند، اما چون فکر می‌کنم در آینده حتی بیش از گذشته از این مسائل بحث خواهد شد، فرصت را مغتنم شمرده‌ام تا این سه مقاله را در شکل مفیدتر و آسان‌یاب‌تری در اختیار خوانندگان بگذارم.

چون همین چند وقت قبل کتاب عامه‌فهم‌تری درباره‌ی موضوعاتی مرتبط با برخی از بحث‌های این کتاب منتشر کردم، انصاف حکم می‌کند خواننده را مطلع

کنم که این کتاب برای عامه‌ی مردم نوشته نشده است.^۱ شاید فقط چند مقاله‌ی این کتاب (فصول ۱ و ۶ و شاید ۴ و ۵) را از یک نظر بتوان مکمل آن طرح قبلی براساس نتایج عملی‌ای دانست که یک نوع احساس ضرورت مراودا داشته است زیر عنوان راه بردگی^۲ منتشرشان کنم. مقالات دیگر آشکارا برای کسانی که همچون من اهل اقتصاد هستند نوشته شده‌اند و ماهیتی کم‌وبیش فنی دارند. باید اعتراف کنم همه‌ی این‌ها پاره‌نوشته‌اند، محصولاتی‌اند که در راه رسیدن به یک هدف دور پدید آمده‌اند و موقتاً در جایگاه محصول نهایی نشسته‌اند. شاید این را هم باید بگویم که از نوشته‌های اخیرم در حوزه‌ای که بیشتر مقالات این کتاب به آن می‌پردازند، چیزی از دو مجموعه مقاله‌ی «علم‌گرایی و مطالعه‌ی اجتماع» و «ضدانقلاب علم» در این جا نیآورده‌ام، چون قصد دارم آن‌ها را در اثر بزرگ‌تر و مدون‌تری بیاورم؛ فعلاً می‌توانید آن‌ها را به ترتیب در شماره‌های مربوط به سال‌های ۴۵-۱۹۴۱ و ۱۹۴۰ مجله‌ی اکونومیکا^۳ بیابید.

سپاسگزارم از مدیران مجلات American Economic Review, Economica, Economic Journal, Ethics و New Commonwealth Quarterly که اجازه دادند مقالاتی را که نخستین بار در مجلات آن‌ها چاپ شده بود در این جا بازنشر کنم. همچنین سپاسگزارم از بنگاه نشر «جورج راتلج اند سانش»^۴ لندن که اجازه داد دو مقاله را که پیش‌تر در سال ۱۹۳۵ دو کتاب برنامه‌ریزی اقتصادی اشتراکی^۵ منتشر کرده بود این جا دوباره بیاورم.

ف. آ. هایک

مدرسه‌ی اقتصاد لندن

ژوئن ۱۹۴۷

۱. با این که هایک می‌گوید این کتاب را برای عامه‌ی مردم نوشته است، به نظرم فقط دو فصل ۲ و ۱۱ کمی سخت‌خوان هستند و خواننده‌ی ناآشنا با بحث شاید در خواندنشان کمی با مشکل روبرو شود. باقی فصول چنین نیستند و گمان می‌کنم خواننده‌ای هم که با اصطلاحات و موضوعات فنی علم اقتصاد آشنا نیست در خواندنشان مشکلی نخواهد داشت. م.

۲. این کتاب به فارسی برگردانده شده است. بنگرید به هایک، فریدریش فون، راه بردگی، ترجمه‌ی فریدون تفضلی و حمید پاداش، تهران، نگاه معاصر، ۱۳۹۰.

3. Economica

4. George Routledge & Sons

5. Collectivist Economic Planning